

Posudek oponenta diplomové práce

Jméno diplomanta:	Štěpán Liška
Téma diplomové práce:	Souběh funkce člena statutárního orgánu kapitálové obchodní společnosti a pracovního poměru k téže společnosti
Rozsah:	62 stran vlastního textu (134 246 znaků)
Datum odevzdání práce:	4. 4. 2019 tištěná verze, 3. 4. 2019 elektronická verze

Aktuálnost (novost) tématu

Téma souběhu funkcí je tématem stále aktuálním. Důvodem je především rekodifikace soukromého práva (a skutečnost, že oproti poslednímu znění obchodního zákoníku není problematika souběhů v zákoně výslovně upravena) a nová judikatura Ústavního soudu a Nejvyššího soudu.

Náročnost tématu (teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování, použité metody).

Téma je z hlediska náročnosti zpracování, pokud jde o rozsah právní úpravy, doktrinální zpracování a judikaturu, standardně obtížné. Diplomant mohl využít celou řadu zdrojů vztahující se k danému tématu. Pro správné zpracování tématu byla nezbytná nejen dobrá orientace v právu obchodních korporací, nýbrž i v pracovním právu. Z mého pohledu pak neměla zůstat opominuta ústavní rovina zkoumané problematiky, které však diplomant nevěnoval tolik pozornosti, kolik by si zasloužila.

Hodnocení práce

1) splnění cíle práce

V úvodu diplomant vymezil cíl diplomové práce takto: nalézt komplexní odpověď na otázku, jaké jsou možnosti kapitálové obchodní společnosti a člena statutárního orgánu v oblasti souběhu funkcí po rekodifikaci. K naplnění tohoto cíle se diplomant zaměřil na řešení tří dílčích otázek, a to (ne)přípustnosti totožného souběhu, (ne)přípustnosti netotožného souběhu a zmapování v úvodu blíže neurčených otázek souvisejících se souběhy. Máme-li si tedy diplomantem předesílený cíl vymezit jako nalezení odpovědi na otázku, zda a případně za jakých podmínek jsou souběhy funkcí za stávající právní úpravy přípustné, konstatuji, že cíl by byl sice zvolen vhodně, protože jde o základní otázku týkající se souběhů, nicméně nebyl diplomantem zcela naplněn. Odpověď na tuto otázku totiž přináší diplomová práce jen v omezené míře.

2) samostatnost při zpracování tématu

Nelze pochybovat o tom, že práce byla vypracována diplomantem zcela samostatně.

3) logická stavba práce

Vyjma úvodu a závěru je práce rozdělena do šesti kapitol.

V první kapitole pojmenované Základní teoretická východiska se diplomant zaměřuje na vymezení základních právních pojmů, s nimiž dále pracuje. Tato kapitola by měla nejspíše odůvodnit, proč je významné se daným tématem zabývat. Bohužel není vnitřně zcela konzistentní, lze ji rovněž vyčíst určitou rozvláčností, pokud jde o cíl výstižně a stručně uvést čtenáře do zkoumané problematiky - právní instituty jako např. generální zástupčí oprávnění a obchodní vedení jsou jen načrtnuty (nepřesně) a např. u generálního zástupčího oprávnění není čtenáři vysvětleno, proč je nezbytné se tímto institutem zabývat (str. 6). Stejně zkratkovitě je i pojednání o pracovním poměru, pokud jde o diplomantův závěr, že se řídí odlišnými zásadami. Jak pracovní právo, tak právo obchodních korporací jsou součástí soukromého práva, a proto vycházejí ze shodných zásad soukromého práva, které jsou však v určité míře modifikovány dílčími zásadami charakteristickými pro ně samotné.

Druhou a třetí kapitolu diplomant věnuje vývoji právní úpravy, judikatury a doktríny. Ke zpracování tématu přistupuje chronologicky. Teprve ve čtvrté kapitole věnované totožnému souběhu funkcí se použít do

podrobnějšího rozboru problematiky a zhodnocení stávající právní úpravy z pohledu doktríny a judikatury, nicméně činí tak opět chronologickým popisem judikaturního vývoje. Pátá kapitola se zaměřuje na souběh netotožný. V šesté kapitole diplomant zkoumá důsledky souběhu funkcí pro pracovní poměr založený před vznikem členství ve statutárním orgánu a důsledky rekonstrukce soukromého práva na souběhy funkcí vzniklé do 31. 12. 2013 při absenci přechodných ustanovení.

Diplomantem zvolený přístup není z hlediska čtenáře příliš přívětivý, resp. je otázkou, zda chronologický vývoj je nejlepší cestou, jak nalézt odpověď na otázku, zda jsou podle stávající právní úpravy souběhy funkcí zakázané či povolené, resp. při splnění jakých podmínek jsou zakázané nebo povolené. Lze pochválit snahu diplomanta o kategorizaci souběhu na totožné a netotožné, byť by terminologicky bylo vhodnější souběhy třídit na pravé a nepravé. Pro naplnění cíle práce by bylo na místě se nejprve věnovat netotožným (nepravým) souběhům a teprve poté souběhům totožným (nepravým). Klíčovou otázkou totiž u tohoto tématu je, proč by souběhy měly být zakázány (jsou-li zakázány) a uspořádání argumentů pro a proti s uvedením jejich zastánců z doktríny a judikatury doplněné o vlastní diplomantovy postřehy. Lze tak uzavřít, že struktura diplomové práce je tradiční, která příliš nepřispívá k dosažení sledovaného cíle, protože nepracuje s přehledným uspořádáním argumentů pro zodpovězení základní otázky a jejich kritickým zhodnocením diplomantem.

Chválím však, že čtvrtou a pátou kapitolu, které lze považovat za stěžejní, diplomant zakončil dílčím shrnutím.

4) hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)

Předloženou práci považuji po obsahové stránce přes výše uvedenou určitou koncepční nejasnost za místy vcelku slušně zpracovanou s kolísavou úrovní hloubky analýzy. Diplomant vcelku dobře reflektuje současnou odbornou diskusi, ne vždy ji však doplňuje o své argumentačně podložené závěry. Jeho hodnocení zůstává v půli cesty k vytčenému cíli.

Dále si dovoluji připojit několik věcných poznámek k obsahu práce, které ale nemají vyčerpávající charakter.

Na str. 6 diplomant píše o tom, že zákon o obchodních korporacích umožňuje delegaci obchodního vedení. Opravdu možnost delegace působnosti plyne primárně ze zákona o obchodních korporacích? Na str. 10 diplomant uvádí, že závislá práce musí být vždy vykonávána za mzdu. A co v případě práce pro rodinný závod? Jde nebo nejde o závislou práci? Má člen rodiny pracující pro rodinný závod právo na mzdu? Pokud jde o důvody existence souběhů (str. 13) ve výčtu absentují pravidla cenové regulace, která v některých případech za oprávněné náklady započitatelné do ceny nepovažují náklady na odměňování členů volených orgánů. Na str. 14 diplomant uvádí, že možnost se vyhnout schválení mzdy orgánem schvalujícím odměnu člena statutárního orgánu je vyloučena zákonným pravidlem. Jak tomu bylo za účinnosti obchodního zákoníku? Existovalo obdobné pravidlo? Na str. 19 se diplomant zabývá zlomovým rozsudkem Nejvyššího správního soudu, aniž je ale z textu patrné, v čem bylo toto rozhodnutí zlomové, když slovy diplomanta navázalo na dosavadní judikaturu Nejvyššího soudu. Na str. 32 diplomant uvádí, že člen statutárního orgánu může delegovat část svých oprávnění na jiné osoby. Opravdu? Na str. 51 diplomant tvrdí, že není příliš reálný souběh mezi výkonem funkce člena statutárního orgánu a specializovanou činností. S tím nelze souhlasit. Jde především o případy malých společností s ručením omezeným např. působící v oblasti zdravotnictví, v nichž lékaři figurují jako jednatele a současně i jako zaměstnanci na pozici lékaře. V návaznosti na to sice diplomant zmiňuje rozsudek Nejvyššího soudu ve věci „kopáče“, nicméně hlouběji jej nerozebírá, natož aby se závěry Nejvyššího soudu kriticky polemizoval. Kdybychom považovali dané rozhodnutí za věcně správné, co by to obecně znamenalo pro právo obchodních korporací?

5) práce s literaturou a judikaturou

Použité zdroje jsou v zásadě dostatečně reprezentativní, pokud jde o vlastní problematiku souběhů funkcí. Pramenů k obchodnímu vedení mohlo být použito více. Stejně tak postrádám mezi zdroji prameny z oblasti ústavního práva, zejména se vztahem k Listině základních práv a svobod a článku

zakotvujícím výhradu zákona. Pokud jde o poznámkový aparát, hlavním nedostatkem je absence stran, na něž diplomant odkazuje při opakovaném citování zdrojů (např. pozn. č. 96 a 97).

6) jazyková a stylistická úroveň

Stylistická úroveň práce je na vcelku dobré úrovni. Místy jsou formulace trochu neobratné (viz první věta na str. 15 „Právní úprava [...] neobsahovala výslovnou právní úpravu [...]“ nebo na str. 16 „potvrzen Nejvyšším soudem v rozsudku Nejvyššího soudu...“). Text diplomové práce vykazuje místy pravopisné chyby (např. již na str. 1 nevhodně použité středníky, po nichž diplomant začíná následující věty velkým počátečním písmenem, některé poznámky pod čarou nejsou zakončeny tečkou, ač jde o větu - např. pozn. č. 5). Místy je diplomant nepřesný v používání terminologie (např. na str. 4 píše o povinné majetkové účasti). Z dalších nedostatků lze uvést nejednotnost při uvádění jmen citovaných autorů ve vlastním textu práce. Převažuje sice uvádění jen příjmení, místy se vyskytuje ale i křestní jméno (např. na str. 25 v případě Bohumila Havla). Zavedení zkratk zákonů s velkým počátečním písmenem není čtenářsky příliš přívětivé (např. pozn. č. 3).

7) úprava práce (text, grafy, tabulky)

Úprava práce je standardní.

Otázky k zodpovězení při obhajobě

K zodpovězení při obhajobě předestírám diplomantovi k zamyšlení otázky předestřené výše a pak i tyto: Uplatní se závěry předkodifikační judikatury k souběhům funkcí ve vztahu k třetím osobám i za současné právní úpravy? Souhlasíte s ní?

Jaký je vztah pojmu obchodní vedení a (ne)exekutivní povahy funkce člena statutárního orgánu?

Lze závěry o zákazu totožného (pravého) souběhu funkcí vztáhnout i na ředitele státního podniku (viz předkládané závěry z rozsudku Nejvyššího soudu citovaného na str. 43)?

Závěrečné hodnocení

Přes výše uvedené výhrady mám za to, že práce splňuje předpoklady kladené na diplomovou práci, a proto ji doporučuji připustit k ústní obhajobě. Při úspěšném průběhu obhajoby (důkladném vypořádání se s předloženými otázkami) navrhuji diplomovou práci ohodnotit klasifikačním stupněm velmi dobře.

V Praze dne 15. dubna 2019

JUDr. Kateřina Eichlerová, Ph.D.
oponent diplomové práce